ЕДИНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ СИСТЕМА РАЗРАБОТКИ И СОГЛАСОВАНИЯ ПРОЕКТОВ НОРМАТИВНО-ПРАВОВЫХ АКТОВ

Проект

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI QONUNI
Тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларини ўз-ўзини тартибга солиш тўғрисида
QL-668/21-2

ЛОЙИҲА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

Тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларини ўз-ўзини тартибга солиш тўғрисида

1-боб. Умумий қоидалар

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонун Тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларини ўз-ўзини тартибга солиш билан боғлиқ жамоатчилик билан муносабатларини тартибга солади, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларни ташкил этиш ва фаолият юритиш, уларга аъзолик (иштирок этиш) ва уларнинг ҳуқуқий мақомини, давлат томонидан тартибга солиш механизимларини белгилайди.

2-модда. Ушбу Қонуннинг қўлланилиш соҳаси

Ушбу Қонун Тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларини ўз-ўзини тартибга солиш чоғида юзага келадиган муносабатларга нисбатан таътбиқ этилади.

3-модда. Тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларини ўз-ўзини тартибга солувчи қонун ҳужжатлари

Тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларини ўз-ўзини тартибга солиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари, ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларидан иборатдир.

Ушбу Қонун нотижорат ташкилотларига нисбатан улар фаолиятининг ўз хусусиятига кўра тадбиркорликдан иборат бўлган қисмига таътбиқ этилади.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларини ўз-ўзини тартибга солиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

4-модда. Асосий тушунчалар

Ушбу Қонунда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

шахсий манфаат - ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзосининг, (иштирокчиси), ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг бошқарув органлари аъзоси бўлган, меҳнат ёки фуқаролик шартномаси асосида иш юритувчи шахсларнинг ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ва (ёки) унинг аъзолари (иштирокчилари) нинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини таъминлашга таъсир кўрсатадиган ёки таъсир қилиши мумкин бўлган моддий ва (ёки) бошқа манфаатлари;

профессионал фаолият – жисмоний шахснинг махсус машғулотлар орқали орттирилган юқори назарий билимлар, амалий қобилият ва кўникмалари ҳамда иш тажрибасини талаб этувчи фаолияти;

профессионал фаолият субъектлари – профессионал фаолият билан шуғуланувчи жисмоний шахслар

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот – тадбиркорлик субъектларининг ихтиёрий аъзолигига (иштирокига) асосланган Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланган ассоциация (иттифоқ), жамоат бирлашмаси ёки бошқа ташкилий-ҳуқуқий шаклдаги нотижорат ташкилот.

Давлат функцияларини бажариш билан боғлиқ соҳаларида ёки давлат органлари томонидан бажариладиган айрим функцияларни топшириш зарурати пайдо бўлганда тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларининг ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларга мажбурий аъзо бўлиш ҳолатларини назарда тутиши мумкин.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар - бу ушбу қонун назарда тутилган мақсадлар учун ташкил этилган, аъзоликка асосланган, тадбиркорлик фаолияти субъектларини маҳсулот (иш, хизмат) ишлаб чиқариш саноатининг бирлиги асосида бирлаштирган ёки ишлаб чиқарилган маҳсулотлар (ишлар, хизматлар) бозори ёки субъектларни маълум бир турдаги профессионал фаолиятни бирлаштирган фаолият туридир.

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот қоидалари ва стандартлари - ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ва унинг аъзолари (иштирокчилари) фаолиятини ташкил этиш тартибини белгилайдиган ҳужжат;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот устави - ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) томонидан ягона ва мажбурий тамойилларни, уларнинг товарлари (ишлари, хизматлари) учун хусусиятларни ва фаолият турини белгилайдиган ҳужжат.

ўз-ўзини тартибга солиш - тадбиркорлик ёки профессионал фаолият субъектлари томонидан амалга ошириладиган ва мазмуни ушбу фаолият учун стандартлар ва қоидаларни ишлаб чиқиш ва белгилашни ўз ичига оладиган, шунингдек ушбу стандартлар ва қоидалар талабларига риоя этилишини назорат, қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш қилишдан иборат мустақил
ва ташаббускор фаолият.

компенсация фонди – ўз-ўзини бошқариш ташкилотининг, унинг аъзоларининг (иштирокчиларининг) истеъмолчилар ёки бошқа шахслар олдидаги мажбуриятларини бажармаслиги оқибатида амалга ошириладиган кафолатли тўловлар бўйича ўз-ўзини бошқариш ташкилотининг шаклланган мол-мулки манбасидан йиғилган пул маблағлари

ўз-ўзини тартибга солиш субъектлари - ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар аъзолари;

мустақил аъзо - ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга аъзолик (иштирок этиш) ва ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ва унинг аъзолари (иштирокчилари) билан меҳнат

муносабатлари орқали боғлиқ бўлмаган шахс.

5-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг ташкилий-ҳуқуқий ҳолати

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот юридик шахс бўлиб, у ўз мустақил балансида ҳисобга олинадиган алоҳида мол-мулкка, шу жумладан ўзининг устав фондига (устав капиталига) берилган мол-мулкка эга бўлади, ўз номидан мулкий ва шахсий номулкий ҳуқуқларни олиши ҳамда амалга ошириши, зиммасига мажбуриятлар олиши, судда даъвогар ва жавобгар бўлиши мумкин.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан юридик шахс мақомига эга бўлади. Ташкилот, агар унинг уставида бошқача қоида белгиланмаган бўлса, чекланмаган муддатга тузилади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ва ундан ташқарида қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда банк ҳисобварақлари очишга ҳақлидир

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ўзининг ташкилий-ҳуқуқий шакли кўрсатилган тўлиқ фирма номига эга бўлади ва қисқартирилган фирма номига эга бўлиши мумкин.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ўзининг фирма номи давлат тилида тўлиқ ёзилган ҳамда жойлашган ери кўрсатилган юмалоқ муҳрга эга бўлишга ҳақли. Муҳрда бир вақтнинг ўзида фирманинг номи бошқа исталган тилда ҳам кўрсатилиши мумкин.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ўзининг номи ёзилган штамп ва бланкаларга, ўз тимсолига ҳамда профессионал фаолият иштирокчиларининг, товарларнинг, ишларнинг ва хизматларнинг хусусий аломатларини акс эттирувчи бошқа воситаларга эга бўлишга ҳақли.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот жойлашган ери, агар ташкилот уставида бошқача қоида белгиланмаган бўлса, у давлат рўйхатидан ўтказилган жойга кўра белгиланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот у билан алоқа амалга ошириладиган почта манзилига ва электрон почта манзилига эга бўлиши лозим. Ташкилот ўзининг жойлашган ери (почта манзили) ва электрон почта манзили ўзгарганлиги тўғрисида юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи органларни ёзма билдириш юбориш йўли билан, аъзоларни эса, оммавий ахборот воситаларида эълон бериш йўли билан хабардор этиши шарт.

6-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ташкил этишнинг талаблари

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот - бу Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик Кодекси ва Ўзбекистон Республикасининг “Нодавлат нотижорат ташкилотлари тўғрисида”ги қонунига мувофиқ ташкил этилган нотижорат ташкилотдир.

Қуйидагилар ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларга нисбатан талаблар ҳисобланади:

1) агар ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси қонунларда бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот таркибида камида йигирма бешта тадбиркорлик субъектининг ёки маълум бир турдаги камида юзта профессионал фаолият субъектларининг аъзолари сифатида бирлашиш;

2) ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг барча аъзолари учун мажбурий бўлган тадбиркорлик ёки профессионал фаолият учун стандартлар ва қоидаларнинг мавжудлиги;

3) ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот томонидан ушбу қонуннинг 33-моддасига мувофиқ унинг ҳар бир аъзосининг ишлаб чиқарилган маҳсулотлар (ишлар, хизматлар) истеъмолчилари ва бошқа шахслар олдида қўшимча мулкий жавобгарлигини таъминлаши.

7-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг давлат органлари билан ўзаро муносабатлари

Давлат ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига риоя этилишини таъминлайди, уларга ижтимоий ҳаётда иштирок этиш учун тенг ҳуқуқий имкониятлар яратиб беради.

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларининг алоҳида ижтимоий фойдали дастурларига давлат кўмак кўрсатиши мумкин.

Давлат органлари ҳамда улар мансабдор шахсларининг ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилоти фаолиятига аралашишига, худди шунингдек ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотининг давлат органлари ҳамда улар мансабдор шахсларининг фаолиятига аралашишига йўл қўйилмайди.

8-модда. Ўз-ўзини тартибга солишнинг турлари ва жорий этилиши

Ўз-ўзини тартибга солиш ихтиёрий ёки мажбурий аъзолик шаклида ташкил этилади.

Ихтиёрий аъзоликка асосланган ўзини-ўзи бошқариш, давлат бошқаруви билан бир қаторда Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги томонидан белгиланган талаблари бўйича тадбиркорлик ва профессионал субъектлари фаолиятини белгилаб, уларнинг талаблардан юқори кўрсаткичларга эришишга ундайди.

Тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларини ўз-ўзини тартибга солиш соҳасидаги мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини тартибга солиш Ўзбекистон Республикаси қонунлари асосида ушбу Қонунда белгиланган тартибда давлат функцияларини бажариш билан боғлиқ фаолият соҳаларида ёки давлат органлари томонидан бажариладиган айрим функцияларни топшириш зарурати пайдо бўлганда қўлланилади.

Мажбурий аъзолик (иштирок этиш) асосида ўз-ўзини тартибга солиш, жамоат бирлашмасининг ташкилий-ҳуқуқий шаклида яратилган ихтиёрий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот учун тадбиркорлик ёки профессионал фаолият соҳасида жорий этилган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси қонунлари билан бошқа ташкилий-ҳуқуқий шакл белгиланади.

Тадбиркорлик ёки профессионал фаолият соҳасида мажбурий аъзоликка (иштирок етишга) асосланган ўз-ўзини тартибга солиш, давлат функцияларини бажариш билан боғлиқ соҳаларида ёки давлат органлари томонидан бажариладиган айрим функцияларни топшириш зарурати туғулганда Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда ушбу Қонунда белгиланган тартибда амалга оширилади.

Мажбурий аъзолик (иштирок этиш) бўйича ўзўзини бошқаришни ташкил этиш учун тартибга соладиган давлат органлари ҳужжат лойиҳасига нисбатан тадбиркорлик соҳасидаги қонунчиликка мувофиқ тартибга солишнинг таъсири бўйича таҳлил жараёнларини ўтказиши лозим.

Тартибга солиш таъсирни таҳлил қилишнинг асосий мақсади ўз-ўзини тартибга солиш соҳасида давлат сиёсатининг самарадорлигини ошириш ҳамда мажбурий аъзолик асосида, аниқ мақсадларга еришиш ёки аниқ белгиланган муаммоларни ҳал қилиш учун алтернатив тартибга

солиш ёндашувларини баҳолаш ҳисобланади.

Тартибга солиш таъсирини таҳлил қилиш мажбурий аъзоликка асосланган ўз-ўзини бошқаришни жорий этишдан олдин ва кейин ўтказилади.

Мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини бошқаришни қўллаш самарадорлигига ҳамда тартибга солиш таъсирни таҳлил қилиш натижаларига кўра, у жорий этилиши, бекор қилиниши ёки бошқа йўл билан қайта кўриб чиқилиши мумкин.

Миллий ва Давлат хавфсизлик, мудофаа ва жамоат тартибини сақлаш соҳасида ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар тузилиши мумкин эмас.

9-модда. Ўз-ўзини тартибга солишнинг асосий принциплари ва мақсадлари

Қуйидагилар ўз-ўзини тартибга солишнинг асосий мақсадлари ҳисобланади:

маҳаллий товарларнинг сифати ва рақобатбардошлигини ошириш (хизматлар, сервислар);

маҳаллий иқтисодиёт тармоқларининг рақобатбардошлигини ошириш;

бозор муносабатлари иштирокчиларнинг истеъмолчилар олдидаги жавобгарлигини кучайтириш.

Қуйидагилар ўз-ўзини тартибга солишнинг асосий принциплари ҳисобланади:

мустақиллик - ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар фаолиятига давлат органлари, бошқа ташкилотлар ва мансабдор шахсларнинг аралашишига йўл қўймаслик, Ўзбекистон Республикаси қонунларида тўғридан-тўғри кўзда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

қонунийлик - ушбу Қонун ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонунларига мувофиқ барча манфаатдор шахсларнинг ҳуқуқларига риоя қилинган ҳолда ўз-ўзини бошқаришни жорий этиш ва амалга ошириш;

тенглик – ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) ҳуқуқлари ва мажбуриятларининг тенглиги;

ўз-ўзини молиялаштириш – ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ўз фаолиятини аъзолик бадаллари ва Ўзбекистон Республикаси қонунлари билан таъқиқланмаган бошқа манбалар асосида молиялаштириш;

жавобгарлик - ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар томонидан ушбу Қонун ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонунларига мувофиқ ҳолда ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) харакатлари натижасида етказилган зарари учун учинчи шахслар олдида мулкий жавобгарликни кафолатлаш механизмларидан фойдаланиши;

фаолият шаффофлиги - манфаатдор шахслар учун маълумотларнинг эркинлигини таъминлаш орқали ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг максимал даражада очиқ фаолият юритиши;

ўзаро ёрдам ва манфаатлар ҳимояси – ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг ўз аъзоларига (иштирокчиларига) ёрдам кўрсатиши, ҳамда уларнинг манфаатларини ҳимоя қилиши;

Ихтиёрий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини бошқаришнинг асосий тамойиллари қуйидагилардан иборат:

бирлашиш эркинлиги – ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга шахсларнинг ихтиёрий

бирлашиши учун танлов (танлаш имкони);

соҳанинг умумийлиги – ишлаб чиқариладиган товарлар (иш, хизматлар), технологиялар, ишлаб чиқариш объектларини ҳаётий босқичларининг ўхшашлиги (ўхшаш ёки ўхшаш хусусиятлари) билан тавсифланадиган фаолият турлари билан бирлаштириб турадиган тадбиркорларнинг бирлашиши.

Мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини бошқаришнинг асосий тамойиллари қуйидагилардан иборат:

самарадорлик - ўз-ўзини тартибга солишни амалга ошириш фақатгина давлат томонидан белгиланган мақсадларга янада самарали эришишни таъминлаш шарти билан амалга оширилади;

такрорланишни истисно қилиш – ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларига (иштирокчиларига) нисбатан икки томонлама назоратни истисно қилиш мақсадида давлат органлари ва ўз-ўзини бошқариш ташкилотларининг ваколатларини аниқ белгилаш.

2-Боб. Ўз-ўзини бошқариш соҳасини тартибга солиш

10-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

1) ўз-ўзини бошқаришни ривожлантириш бўйича давлат сиёсатининг асосий йўналишларини ишлаб чиқади ва уларнинг амалга оширилишини ташкил қилади;

2) Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг қонун ҳужжатлари билан юкланган бошқа функцияларни амалга оширади.

11-модда. Назорат қилувчи давлат органларининг ваколатлари

Назорат қилувчи давлат органи Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги:

ўз-ўзини бошқариш масалалари бўйича давлат сиёсатини амалга оширади;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар реестрини юритиш қоидаларини ишлаб чиқади ва тасдиқлайди;

ўз-ўзини бошқариш масалалари бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқади ва вазирлик ва идоралар орган билан келишади;

тартибга солиш таъсирини таҳлил қилади;

тегишли соҳада (саноат соҳасида) ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар реестрини юритади;

мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг қоидалари ва стандартларини келишиб олади;

истеъмолчиларнинг Ўзбекистон Республикаси истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги қонунчилиги бузилиши ҳолатларига биноан низоларни кўриб чиқиш бўйича самарасиз фаолият олиб борувчи ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларга нисбатан шикоятларини кўриб чиқади;

ушбу Қонун, Ўзбекистон Республикаси бошқа қонун ҳужжатларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.

12-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳузуридаги Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги билан тадбиркорлик фаолияти соҳасидаги ўзаро алоқаси

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳузуридаги Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги тадбиркорлик фаолияти соҳасида ушбу Қонун, Ўзбекистон Республикасининг бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларида белгиланган тартибда ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорлик қилади, шу жумладан:

тадбиркорлик фаолияти соҳасидаги ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар ва уларнинг аъзолари (иштирокчилари) Ўзбекистон Республикасининг давлат органларига мурожаат қилган ҳолларда, шунингдек халқаро ташкилотлар ва хорижий давлатларда Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ, улар номидан вакиллик қилади, ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилади;

хўжалик юритувчи субъектларнинг мажбурий аъзолигига (иштирокига) асосланган ўз-ўзини бошқаришни жорий этишда, тартибга солувчи давлат органлари томонидан олиб бориладиган тартибга солиш таъсирини таҳлил қилиш хулосалари билан рози бўлмаган тақдирда, тартибга солиш таъсирнинг муқобил таҳлилини ўтказади;

тадбиркорлик фаолияти соҳасида ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) ўртасида, шунингдек улар ва ўз-ўзини бошқариш ташкилотлари аъзолари (иштирокчилари) томонидан ишлаб чиқариладиган товар (иш, хизмат) истеъмолчилари, бошқа шахслар ўртасида келиб чиқадиган низоларни ҳал қилиш бўйича Ўзбекистон Республикаси қонунларига мувофиқ хакамлик хизматларини тақдим этади.

13-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг давлат реестрини юритиш

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг давлат реестрини юритиш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг ваколати ҳисобланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг давлат реестри қоғоз ва (ёки) электрон ташувчида сақланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг давлат реестри қоғоз ва (ёки) электрон шаклда юритилиб (реестрни юритиш усули Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади), бунда қоғоз ва электрон ёзувлар ўртасида фарқ мавжуд бўлган тақдирда, қоғоз ёзувларидаги шаклига устун мавқе берилади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг электрон давлат реестрини юритиш ушбу реестрнинг бошқа давлат ахборот тизимлари ва тармоқлари билан мувофиқлиги ва ўзаро таъсирини таъминлайдиган ягона ташкилий, услубий ва дастурий-техник тамоиларига мувофиқ амалга оширилади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг давлат реестрида жойлашган маълумотлари жамоатчилик учун очиқ ва шаффофлиги таъминланади.

Ушбу қонунда белгиланган талабларга жавоб берадиган нотижорат ташкилот тўғрисидаги маълумотлар нотижорат ташкилотнинг номи, солиқ тўловчининг идентификатори кўрсатилган ариза асосида ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг давлат реестрига киритилади.

Нотижорат ташкилотининг рақами ва (ёки) асосий давлат рўйхатига олиш рақами, расмий веб-сайт манзили ҳамда қуйидаги ҳужжатлар:

1) нотижорат ташкилотнинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхалари;

2) нотижорат ташкилот уставининг нусхалари;

3) нотижорат ташкилот томонидан тасдиқланган, унинг аъзолари - юридик шахсларнинг давлат рўйхатидан ўтганлигини тасдиқловчи ҳужжатларнинг нусхалари;

4) нотижорат ташкилотида ушбу қонунда назарда тутилган ишлаб чиқарилган товарлар (ишлар, хизматлар) истеъмолчилари ва бошқа шахслар олдида нотижорат ташкилот аъзоларининг жавобгарлигини таъминлаш усуллари мавжудлигини тасдиқловчи ҳужжатлар;

5) ушбу қонуннинг 25-моддасида назарда тутилган ихтисослаштирилган ташкилотларнинг нотижорат ташкилоти томонидан яратилганлигини тасдиқловчи ҳужжатларнинг нусхалари, бундай органлар тўғрисидаги низомларнинг нусхалари ва уларнинг ишларида қатнашадиган шахсларнинг таркиби тўғрисидаги ҳужжатлар нусхалари;

6) ушбу қонуннинг 15-моддасида назарда тутилган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг стандартлари ва қоидаларининг нусхалари;

7) ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот мақомини олиш учун бошқа қонунларда назарда тутилган бошқа ҳужжатлар.

Нотижорат ташкилот тўғрисидаги маълумотларни ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг давлат реестрига киритишни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилиш учун асослар нотижорат ташкилотининг ушбу қонуннинг 6-моддасида назарда тутилган талабларни бажармаслиги ҳисобланади.

Нотижорат ташкилот тўғрисидаги маълумотларни ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг давлат реестрига киритишни рад этиш тўғрисидаги қарор устидан судга шикоят қилиш мумкин.

Маълумотлари белгиланган тартибда ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг давлат реестрига киритилмаган нотижорат ташкилотлари "ўз-ўзини тартибга солувчи", "ўз-ўзини бошқариш" сўзларидан ва "ўз-ўзини тартибга солиш" сўзидан ҳосил бўлган сўзлардан фойдаланишга ҳақли эмас.

3-боб. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

14-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ҳуқуқлари

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ўз аъзоларининг (иштирокчиларининг) ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилиш, шунингдек давлат органлари, жисмоний ва юридик шахслар мурожаат қилган тақдирда улар билан муносабатларда уларнинг вакили бўлиш;

ўз-ўзини тартибга солувчи субъектларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларига қарши қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар бўйича давлат органларига таклифлар киритиш;

давлат органлари, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органлари, жамоат бирлашмалари, ташкилотлар, мансабдор шахслар, давлат хизматчиларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги), қарорлари бўйича судга шикоят қилиш;

низоларни суд ва судгача ҳал этишда, шу жумладан ҳакамлик судида иштирок этиш;

аъзолик бадалларини ундириш ва Ўзбекистон Республикаси қонунларида тақиқланмаган бошқа манбалардан ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот мулкини шакллантириш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларини (иштирокчиларини), ходимларни аттестациядан ўтказишни, профессионал тайёргарлигини ташкил қилиш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) учун мажбурий бўлган қоида ва стандартларни тасдиқлаш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) томонидан ташкилотнинг қоида ва стандартлар талабларига, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга аъзолик (иштирок этиш) шартларига амал қилинишини назорат қилиш.

Ўзбекистон Республикаси қонунларида ва ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот уставида назарда тутилган ташкилот аъзоларига (иштирокчиларига) тегишли чораларни кўриш;

Ўзбекистон Республикасининг ўз-ўзини тартибга солиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузган шахсларни жавобгарликка тортиш тўғрисида давлат органларига таклифлар киритиш;

ўз ишларини оммавий ахборот воситаларида ёритиш;

марказий ва маҳаллий давлат ҳокимияти органларидан Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланган функцияларни бажариши учун зарур бўлган маълумотларни белгиланган тартибда олиш, давлат сири, тижорат ва бошқа қонун билан муҳофаза қилинадиган сирни ташкил этувчи маълумотлар бундан мустасно.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва ташкилот уставида белгиланган бошқа ҳуқуқларга эга.

15-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг мажбуриятлари

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот қуйидагиларга мажбур:

Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг уставига ва у қабул қилган қоида ва стандартларга риоя қилиш;

товар (иш, хизматлар) истеъмолчиларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари бузилишини олдини олиш бўйича ўз ваколатлар доирасида чоралар кўриш;

аъзолар (иштирокчилар) ўртасида уларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш бўйича тушунтириш ишларини олиб бориш;

аъзоларни (иштирокчиларни) пул тушуми ва сарфланиши тўғрисида хабардор қилиш;

ўзининг ва ўз аъзоларининг (иштирокчиларининг) фаолиятида ахборот шаффофлигини таъминлаш;

мажбурий аъзолик (иштирок этиш) асосида ўз-ўзини тартибга солиш масалалари бўйича ишлаб чиқилган қоидалар ва стандартларни Адлия вазирлиги билан келишиш;

ўз аъзолари (иштирокчилари) фаолияти тўғрисидаги маълумотларни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда таҳлил қилиш, кейинчалик назорат қилувчи давлат органларига тақдим этиш билан ўзларини тартибга солувчи ташкилотга ҳисобот шаклида тақдим этган маълумотлар асосида амалга ошириш.;

назорат қилувчи давлат органига унинг аъзоси (иштирокчиси) томонидан Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот қоидалари ва стандартларини

бузганликлари шунингдек, аъзоларга (иштирокчиларга) қўлланиладиган чоралар тўғрисидаги маълумотларни Ўзбекистон Республикаси қонунларида, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг уставида ёки ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилишининг қарори билан тасдиқланган бошқа ҳужжатда белгиланган тартибда етказиш;

истеъмолчиларнинг келиб тушган аризалари ва уларни кўриб чиқиш натижалари тўғрисидаги маълумотларни Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитаси ҳузуридаги Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш агентлиги етказиш;

Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитаси ҳузуридаги Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш агентлиги ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш Ягона ахборот тизимига ўз аъзолари (иштирокчилари) тўғрисида энг сўнгги маълумотларни тақдим этиш;истеъмолчиларнинг ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) истеъмолчи ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасидаги бошқа шахслар ўртасида келиб чиқадиган низоларни кўриб чиқиш бўйича органни ташкил этиш.

Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот уставида ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг бошқа мажбуриятлари ҳам белгиланиши мумкин.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ўз-ўзини тартибга солишда манфаатлар тўқнашувига олиб келадиган фаолият юритишга ва хатти-ҳаракатларни амалга оширишга ҳақли эмас.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ўзининг ва ўз аъзоларининг (иштирокчиларининг) мажбуриятлари учун ушбу Қонуннинг 36-моддаси 1-бандида назарда тутилган мулкий жавобгарликни таъминлаш усулларидан бирини қўллаган ҳолда, Ўзбекистон Республикаси қонунлари билан белгиланган тартибда ва ҳолларда жавоб беради.

16-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоидалари ва стандартларига қўйиладиган талаблар

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот қуйидаги мақсадларни таъминлашга қаратилган барча аъзолари (иштирокчилари) учун мажбурий бўлган қоидалар ва стандартлтарни ишлаб чиқишга ҳақлидир:

аъзоларга (иштирокчиларга) қўйиладиган талабларни аниқ белгилаш;

унинг аъзолари (иштирокчилари) томонидан ишлаб чиқариладиган товарлар (ишлар, хизматлар) сифати ва хавфсизлигини ошириш;

товарлар (ишлар, хизматлар) сифатига нисбатан истеъмолчиларни иккилантирадиган ҳаракатларнинг олдини олиш;

муомалага чиқаётган маҳсулотларнинг рақобатбардошлигини ошириш

мулкий жавобгарликни таъминлаш усулларини қўллаш;

аъзолар (иштирокчилар) манфаатларини ҳимоя қилиш.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг қоидалари ва стандартлари Ўзбекистон Республикаси қонунларига зид бўлмаслиги лозим.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг қоидалари ва стандартларини қабул қилиш давлат органлари томонидан ўз ваколатлари доирасида ўз-ўзини бошқариш субъектлари фаолиятини тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни қабул қилиш имкониятини истисно этмайди.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот қоида ва стандартлари Ўзбекистон Республикасининг қонунчилигида белгиланган тартибда техник жиҳатдан тартибга солиш ва стандартлаштириш соҳасидаги қонунчилигига, ишбилармонлик одоб-ахлоқ қоидаларида белгиланган талабларга мос келиши, ўз-ўзини тартибга солишда манфаатлари тўқнашувини бартараф этиш ёки камайтириши лозим.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоидалари ва меъёрлари адолатсиз рақобатни, товарларни (ишларни, хизматларни) истеъмолчиларга маънавий зарар етказадиган хатти-ҳаракатларни ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ишбилармонлик мавқеи ёки ташкилот аъзосининг (иштирокчисининг) ишбилармонлик обрўсига путур етказадиган хатти-ҳаракатларни олдини олиш талабларини белгилаши лозим.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоидалари ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) жавобгарлиги ва уларни жалб қилиш тартибини кўриб чиқиши керак.

Мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган тадбиркорлик фаолияти соҳасидаги ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг қоида
ва стандартлари, улар тасдиқлангунга қадар хулоса учун Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига юборилади.

Қоидалар ва стандартлар тўғрисида хулоса бериш муддати Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига келиб тушган кундан бошлаб ўн беш иш кунидан ошмаслиги керак.

Хулосани белгиланган муддатда тақдим этилмаган ҳолатида, хулоса ижобий қабул қилинган деб ҳисобланади.

Мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг қоида ва стандартларини келишиш ёки келишишдан бош тортиш тартибга солувчи давлат органлари ва Адлия вазирлиги томонидан улар олинган кундан бошлаб ўн беш иш куни ичида амалга оширилади.

Адлия вазирлиги томонидан белгиланган муддатда жавоб берилмаган тақдирда, мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг қоида ва стандартлари келишилган ҳисобланади.

Қоида ва стандартлар ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг интернет-ресурсида жойлаштирилиши ва (ёки) Ўзбекистон Республикасида тарқатиладиган даврий нашрларда нашр этилиши керак.

Қонун билан муҳофаза қилинадиган сирлардан ташқари тўлиқ бўлмаган қоидалар ва стандартларни нашр этишга йўл қўйилмайди.

4-Боб. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг фаолияти

17-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотни ташкил этиш

Ўзини-ўзи тартибга солувчи ташкилот жисмоний ва юридик шахсларнинг ташаббуси билан ёки Ўзбекистон Республикаси қонунларига мувофиқ ташкил этилади ва фаолияти тугатилади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот Ўзбекистон Республикасининг "Нодавлат нотижорат ташкилотлари тўғрисида"ги Қонуни ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонун ҳужжатларида белгиланган асосда ва тартибда ихтиёрий ёки мажбурий ҳолда тугатилиши мумкин.

Аъзоликни (иштирок этишни) олиш ва бекор қилиш шартлари ва тартиби Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот устави билан белгиланади.

Мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини бошқариш уларнинг аъзолари (иштирокчилари) сонига қўйиладиган талаблар Ўзбекистон Республикаси қонунлари билан белгиланади.

18-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот фаолиятини тугатилиши

Мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот тугатилган тақдирда, унинг аъзолари (иштирокчилари) уч ой ичида кириш тўловини тўламасдан, мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган бошқа ўз-ўзини бошқариш ташкилотига аъзо бўлишлари шарт.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот фаолиятини бошлаш, шунингдек фаолиятини тугатиш учун бу ҳақда назорат қилувчи давлат органига юбориладиган билдиришнома асос бўлади.

Билдиришнома Ўзбекистон Республикасининг "Нодавлат нотижорат ташкилотлари тўғрисида"ги Қонунига мувофиқ юборилади.

Билдиришнома юборилганидан кейин икки ой ичида ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот назорат қилувчи давлат органига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

ушбу Қонунда назарда тутилган маълумотларни ўз ичига олган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг устави;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоида ва стандартлари;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотда унинг аъзолари (иштирокчилари) ва бошқа шахслар томонидан ишлаб чиқарилган товар (иш, хизмат) истеъмолчилари олдида мулкий жавобгарликни таъминлашнинг бир ёки бир нечта усуллари мавжудлигини тасдиқловчи ҳужжатлар.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар реестридан чиқариш қуйидагиларга асосан амалга оширилади.

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилишининг бирлашиш, қўшилиш, бўлиниш ёки ажралиш шаклида тузилган реестрдан ихтиёрий равишда чиқариб ташлаш ёки қайта ташкил этиш тўғрисидаги қарорлари;

мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот фаолият кўрсатадиган соҳада ўз-ўзини бошқаришни қайта кўриб чиқувчи ёки бекор қилувчи Ўзбекистон Республикаси қонуности ҳужжат қабул қилиниши;

икки ой ичида ушбу модданинг 4-бандида назарда тутилган ҳужжатларни тақдим қилмаслик;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот фаолиятини тугатиш ва реестрдан чиқариш тўғрисида қонуний кучга кирган суд қарори;

Ўзбекистон Республикаси қонунларида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотни ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар реестридан бошқа сабабларга кўра чиқаришга йўл қўйилмайди.

Назорат қилувчи давлат органининг ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотни ўз-ўзини

тартибга солувчи ташкилотлар реестридан чиқариш тўғрисидаги қарори бўйича судга шикоят қилиниши мумкин.

Назорат қилувчи давлат органининг ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотни ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар реестридан чиқариш тўғрисидаги қарорига берилган шикояти ушбу қарорнинг ижросини тўхтатиб турмайди.

19-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг таъсис ҳужжатлари

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг таъсис ҳужжатлари унинг устави ва таъсис шартномаси ҳисобланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот уставида қуйидагилар кўзда тутилиши керак:

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг номи, жойлашган жойи, мақсад ва вазифалари;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга аъзоликка (иштирокчи бўлишга) қабул қилиш ва аъзоликни (иштирок этишни) тугатиш шартлари ва тартиби;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ташкилий тузилиши;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот бошқарув органларининг тузилиши, шаклланиш тартиби, ваколатлари ва ваколат муддатлари, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал органи жойлашган ўрни;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот органлари, аъзолари (иштирокчилари) ҳисоботлари муддатлари ва уларнинг фаолияти устидан назорат қилиш тартиби;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ва унинг аъзолари (иштирокчилари)нинг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари, шу жумладан улар томонидан қабул қилинган қоидалар ва стандартларга риоя қилиш мажбурияти;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот мулкини шакллантириш манбалари, унинг мулкини бошқариш органларининг ҳуқуқлари;

бадаллар киритиш тартиби, улардан мақсадли фойдаланиш ва бу ҳақда ҳисобот бериш;

ўз аъзоларини (иштирокчиларини) пул тушуми ва сарфланиши тўғрисида хабардор қилиш тартиби;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг таъсис ҳужжатларига ўзгартириш ва (ёки) қўшимчалар киритиш тартиби;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотни қайта ташкил этиш ва тугатиш тўғрисида қарор қабул қилиш тартиби, у тугатилган тақдирда мол-мулкдан тақсимланиши тартиби.

Таъсис шартномаси - таъсисчиларнинг ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот яратиш бўйича биргаликдаги фаолиятини ўтказиш тартиби, унинг мулкини ўз мулкига ўтказиш (оператив бошқариш) шартлари ва унинг фаолиятида иштирок этиш белгиланадиган келишуви. Шунингдек, унда ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот фаолиятини бошқариш, муассисларни унинг таркибидан чиқариш шартлари ва тартибини белгилайди, агар Ўзбекистон Республикасининг айрим турдаги нотижорат ташкилотлари тўғрисидаги қонунларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса.

Таъсис шартномасига таъсисчиларнинг розилиги билан Ўзбекистон Республикаси қонунларига зид бўлмаган бошқа шартлар ҳам киритилиши мумкин.

Таъсис шартномаси барча таъсисчилар ёки улар ваколат берган шахслар томонидан имзоланади

Таъсис ҳужжатларида бошқа ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларга аъзолик (иштирок этиш) учун чекловлар, шунингдек Ўзбекистон Республикаси қонунларига зид бўлмаган бошқа қоидалар назарда тутилиши мумкин.

20-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг реестри

Ўзини-ўзи тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг реестри ушбу қонун талабларига жавоб берадиган ва ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари тўғрисидаги тизимлаштирилган маълумотларни ўз ичига олган ахборот манбаи бўлиб, шунингдек, аъзоликни тугатган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар тўғрисидаги маълумотларни хам ўз ичига олади.

Шахс ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзосининг реестрига 22-моддада назарда тутилган маълумот киритилган кундан бошлаб ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг тўлақонли аъзоси ҳисобланади.

21-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари реестрининг таркиби

Ўзини-ўзи тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг реестри қуйидаги маълумотларни ўз ичига олади:

1) ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзосининг рўйхатга олиш рақами, уни реестрда рўйхатдан ўтказиш санаси;

2) ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзосини аниқлашга имкон берадиган маълумотлар:

а) фамилияси, исми, отасининг исми, яшаш жойи, туғилган санаси ва жойи, паспорт маълумотлари, алоқа телефон рақамлари, почта манзили, солиқ тўловчининг идентификация рақами (жисмоний шахс учун);

б) фамилияси, исми, отасининг исми, яшаш жойи, туғилган санаси ва жойи, паспорт маълумотлари, алоқа телефон рақамлари, солиқ тўловчининг идентификация рақами, жисмоний шахсни якка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтказиш санаси, якка тартибдаги тадбиркорни давлат рўйхатидан ўтказиш, амалга ошириладиган фаолият жойи (якка тартибдаги тадбиркор учун);

в) тўлиқ ва (агар мавжуд бўлса) қисқартирилган исм, юридик шахсни давлат рўйхатидан ўтказиш санаси, юридик шахсни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисидаги ёзувнинг давлат рўйхатидан ўтказиш рақами, юридик шахснинг жойлашган жойи, алоқа телефонлари, солиқ тўловчининг идентификация рақами, юридик шахснинг ягона ижро этувчи органи сифатида ишлайдиган шахснинг (ёки) юридик шахснинг коллегиал ижроия органи раҳбари; исми, отасининг исми ва фамилияси;

3) ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзосининг Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида ва (ёки) ўз-ўзини бошқариш ташкилотининг ички ҳужжатларида назарда тутилган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга аъзолик шартларига мувофиқлиги тўғрисидаги маълумотлар;

4) ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзосининг ўзи ва бошқа шахслар томонидан ишлаб чиқарилган товарлар (ишлар, хизматлар) истеъмолчилари олдида мулкий жавобгарлигини таъминлаш тўғрисидаги маълумотлар, шу жумладан суғурталовчи тўғрисидаги маълумотлар (шу жумладан унинг жойлашган жойи тўғрисидаги маълумотлар, мавжуд лицензия тўғрисида) ва

алоқа ўрнатишга мўлжалланган маълумотлар) ва ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзосининг жавобгарлигини суғурталаш шартномаси бўйича суғурта суммаси миқдори тўғрисида, агар бундай жавобгарликни суғурта қилиш шартномасининг мавжудлигини назарда тутадиган талаб ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот, агар товон пулини шакллантириш ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг товарларни истеъмолчилари олдида жавобгарлигини таъминлаш усули сифатида ишлатилса, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг компенсация фондига қўшган ҳиссаси тўғрисида маълумотлар (улар томонидан ишлаб чиқарилган ишлар, хизматлар);

5) ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот томонидан амалга оширилган текширишлар натижалари ва унга нисбатан интизомий ва бошқа тасир-чораларни қўллаш фактлари тўғрисидаги маълумотлар (агар бундай текширувлар ўтказилган бўлса ва (ёки) бундай тасир-чоралар тайинланган бўлса);

6) ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот томонидан тақдим этиладиган бошқа маълумотлар.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоси ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотни ёзма равишда ёки электрон ҳужжатни юбориш орқали ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари реестрида мавжуд бўлган маълумотларнинг ўзгаришига олиб келадиган ҳар қандай воқеалар юз бериши тўғрисида, бундай воқеалар рўй берган кундан кейинги уч иш куни ичида хабардор қилиши шарт.

22-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг бошқарув органлари

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг бошқарув органлари:

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) умумий йиғилиши;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органи;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг назорат органи (тафтиш комиссияси).

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотда коллегиал бошқарув органининг функциялари ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилиши томонидан ҳам амалга оширилиши мумкин.

23-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилиши

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) умумий йиғилиши ушбу Қонун, Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонунлари ва унинг уставида келтирилган ўз ваколатига таалуқли ташкилот фаолияти билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқувчи ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг юқори бошқарув органи ҳисобланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) умумий йиғилиши унинг уставида белгиланган муддатларда ва тартибда, лекин йилига бир мартадан кам бўлмаган муддатда чақирилади.

Ўзини-ўзи тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилишининг ваколатларига қуйидаги масалалар киради:

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот уставини тасдиқлаш, унга ўзгартиш ва (ёки) қўшимчалар киритиш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи раҳбарлари ва аъзоларини сайлаш, ушбу орган ваколатларини муддатидан олдин тугатиш ёки раҳбарларнинг ёки унинг айрим аъзоларининг ваколатларини муддатидан олдин тугатиш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органи функцияларини бажарувчи шахсларни тайинлаш, уларни муддатидан олдин лавозимидан озод этиш, шунингдек ижро этувчи органни шакллантириш ва унинг ваколатларини тугатиш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг уставида белгиланган тартибда ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг назорат органи (тафтиш комиссияси) аъзоларини сайлаш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) томонидан ташкилотнинг талаб, қоида ва нормалари, унинг аъзолик шартларини бузганлик тўғрисидаги ишини кўриб чиқиш, таъсир чораларини қўллаш тартиби ва асосларини, тасдиқлаш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот фаолиятининг устувор йўналишларини, унинг мулкини шакллантириш ва ундан фойдаланиш тамойилларини белгилаш;

коллегиал бошқарув органи, ижро этувчи бошқарув органи, назорат органи (тафтиш комиссияси) ва ихтисослашган органларнинг ҳисоботларини ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг уставида белгиланган тартиб ва давомийликда тасдиқлаш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот бюджетини тасдиқлаш, унга ўзгартиришлар ва (ёки) қўшимчалар киритиш, ташкилотнинг йиллик молиявий ҳисоботини тасдиқлаш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотни қайта ташкил этиш ёки тугатиш тўғрисида қарор қабул қилиш, тугатувчи ёки тугатиш комиссиясини тайинлаш;

жисмоний шахсларнинг ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) таркибидан чиқарилишининг асоссизлиги тўғрисидаги аризаларини кўриб чиқиш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг қоидалари ва стандартларини тасдиқлаш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг бухгалтерия ҳисоби ва молиявий ҳисоботини текшириш учун аудиторлик ташкилотини тайинлаш;

Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот уставига мувофиқ бошқа қарорларни қабул қилиш.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) умумий йиғилиши унинг коллегиал бошқарув органи функцияларини ҳам бажарадиган ҳолатда, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) умумий йиғилишлари камида уч ойда бир марта ўтказилади.

24-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилишини чақириш тартиби

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилишлари йиллик ва навбатдан ташқарига бўлинади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ҳар йили ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) йиллик умумий йиғилишини ўтказишга мажбурдир. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) бошқа умумий йиғилишлари навбатдан ташқари ҳисобланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари), шу жумладан

ташкилотнинг асосчилари бир-бирига тенг бўлиб, уларнинг ҳар бири битта овозга эга.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоси (иштирокчиси) томонидан овоз бериш ҳуқуқининг бошқа шахсга, шу жумладан шу ташкилотнинг бошқа аъзосига (иштирокчисига) ўтишига йўл қўйилмайди.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) биринчи умумий йиғилиши мажбурий ёки ихтиёрий аъзоликка (қатнашишга) асосланган ўз-ўзини тартибга солувчи органлар фаолиятининг бошланиши тўғрисида қабул қилинган хабарнома тўғрисида ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар реестридан кўчирма олгандан кейин икки ой ичида чақирилиши ва ўтказилиши керак.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) биринчи умумий йиғилишида ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи сайланади, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органи тайинланади, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот устави тасдиқланади. Қарор ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) кўпчиликни ташкил қилувчи қисми томонидан қабул қилинади, бу ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг овоз берадиган аъзолари (иштирокчилари) умумий сонининг учдан икки қисмини ташкил этади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) биринчи умумий йиғилиши қарорларни қабул қилиш, ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилишининг ваколатига кирадиган бошқа масалаларни кўриб чиқиш ҳуқуқига эга.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) йиллик умумий йиғилишида қуйидагилар тасдиқланади:

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг йиллик молиявий ҳисоботи;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг бошқарув органларининг ташкилот аъзоларига (иштирокчиларига) ҳисоботи.

Бундай масалалар бўйича қарор ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг овоз берувчи аъзоларининг (иштирокчилари) кўпчилик овози билан қабул қилинади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) йиллик умумий йиғилиши ўз ваколатига кирувчи масалаларни кўриб чиқишга ва қарорларни қабул қилишга ҳақлидир.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) йиллик умумий йиғилиши молиявий йил тугаганидан кейин уч ой ичида ўтказилиши керак. Ҳисобот даврида ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг аудитини якунлаш имкони бўлмаса, белгиланган муддат икки ойгача узайтирилган ҳисобланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) йиллик умумий йиғилиши ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи томонидан, агар у йўқ бўлган ҳолатда, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органи томонидан чақирилади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) навбатдан ташқари умумий йиғилиши қуйидаги ташаббус билан чақирилади:

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органи;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) учдан бир қисми.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) навбатдан ташқари умумий йиғилишини чақириш ҳолати Ўзбекистон Республикаси қонунлари, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг уставидан бошқа ҳолатларда ҳам кўзда тутилиши мумкин.

Ўзини-ўзи тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) умумий йиғилишини тайёрлаш ва ўтказиш қуйидагилар томонидан амалга оширилади:

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи томонидан;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органи томонидан;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг тугатиш комиссияси томонидан.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) учдан бир қисми ташаббуси билан ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилишини тайёрлаш ва ўтказиш ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органи томонидан амалга оширилади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) умумий йиғилишини чақириш, тайёрлаш ва ўтказиш харажатлари, агар ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг уставида бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот томонидан қопланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) йиллик умумий йиғилиши ҳар қандай манфаатдор шахснинг даъвоси билан қабул қилинган суд қарори асосида, ушбу Қонунда белгиланган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) йиллик умумий йиғилишини чақириш тартиби ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот органлари томонидан бузилган тақдирда чақирилиши ва ўтказилиши мумкин.

25-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг жисмоний аъзолари (иштирокчилари) ва (ёки) юридик шахс аъзолари (иштирокчилари) таркибидан тузилади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи Ўзбекистон Республикаси қонунларида ёки ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг уставида назарда тутилган ҳолларда мустақил аъзоларни ўз ичига олиши мумкин.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи аъзоси ўз-ўзини бошқаришдаги манфаатлар тўқнашуви тўғрисида ёзма равишда эълон қилиши шарт.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) умумий йиғилиши ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи аъзоси томонидан ўз-ўзини бошқаришда манфаатлар тўқнашуви эълон қилиш мажбурияти бузилган тақдирда ва бунда ўз-ўзини тартибга солувчи субъектларнинг қонуний манфаатларига зарар етказиш ҳолатида ушбу аъзонинг ваколатларини муддатидан олдин тугатиш тўғрисида қарор қабул қилади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органининг ҳар бир аъзоси овоз беришда битта овозга эга.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органининг миқдорий

таркиби, уни шакллантириш тартиби ва шартлари, фаолияти, қарор қабул қилиш, ваколатларнинг тугатилиши ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг уставида белгиланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органининг ваколатига қуйидагилар киради:

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоидалари ва стандартларини тасдиқлаш, уларга ўзгартириш ва (ёки) қўшимчалар киритиш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ихтисослаштирилган органларини яратиш, улар тўғрисидаги уставларни ва уларни амалга ошириш қоидаларини тасдиқлаш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органи фаолияти утидан текшириш ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилиш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларининг (иштирокчиларининг) умумий йиғилишига номзодни ёки ўз-ўзини бошқариш ташкилотининг ижро этувчи органи лавозимига тайинлаш учун номзодларни тақдим этиш ва уларни ишдан бўшатиш;

ҳакамлик судяси сифатида номзоди кўрсатилиши мумкин бўлган шахсларнинг рўйхатини тасдиқлаш, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот томонидан ташкил этилган ҳакамлик судида уларнинг аризалари бўйича кўриб чиқилган низоларга тарафлар томонидан танланиши;

Ўзбекистон Республикаси қонунларида ёки ўз-ўзини бошқариш органининг уставида назарда тутилган асослар бўйича ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларига (иштирокчиларга) қўшилиш ёки ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) таркибидан чиқариш тўғрисида қарор қабул қилиш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг уставида назарда тутилган бошқа масалалар.

Ушбу модда биринчи 1) ва 2) кичик бандларида, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот уставида назарда тутилган масалалар ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилишининг ваколатига киритилиши мумкин.

26-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органи

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи бошқарув органининг ваколатларига ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилиши ва унинг коллегиал бошқарув органи ваколатларига кирмайдиган ҳар қандай иқтисодий ва бошқа фаолият масалалари киради.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органининг ваколат муддати унинг устави билан белгиланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органи камида уч йилда бир марта тайинланади.

27-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ихтисослашган органлари

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ихтисослашган органлари қуйидагилар:

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) томонидан ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот қоидалари ва стандартлари талабларига амал қилиниши устидан назоратни амалга оширувчи орган;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) томонидан ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоидалари ва стандартлари талабларини, унга аъзолик (иштирок

этиш) шартларини бузганлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқувчи орган;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) ва истеъмолчилар, ва истеъмолчи ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасидаги бошқа шахслар ўртасида келиб чиқадиган низоларни кўриб чиқиш органи;

Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва (ёки) ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг таъсис ҳужжатларига мувофиқ ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг бошқа ихтисослашган органлари

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ихтисослашган органи ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи томонидан тасдиқланган устав асосида ишлайди ва ўз вазифаларини мустақил равишда амалга оширади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) томонидан ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот қоидалари ва стандартлари талабларини, аъзолик (иштирок этиш) шартларини бузганлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқувчи орган томонидан ўтказилган текширишлар натижалари бўйича ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) томонидан қоидалар ва стандартлар талабларига риоя этилишини, унинг аъзолари (иштирокчилари) га нисбатан таъсир чораларини қўллаш бўйича ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчиларининг) хатти-ҳаракатлари бўйича шикоятларни кўриб чиқилишини назорат қилувчи орган коллегиал бошқарув органига тавсиялар юборади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларига (иштирокчиларига) нисбатан таъсир чораларини қўллаш бўйича ишларни кўриб чиқиш органи таъсир чораларини қўллаш бўйича тавсияларни ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органига юборади

28-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга аъзолик (иштирок этиш)

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга аъзолик (иштирок этиш) ихтиёрий равишда ёки Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида белгиланган профессионал ёки тадбиркорлик фаолияти ёхуд маҳсулот (ишлар, хизматлар) ишлаб чиқариш бозорининг маълум бир турини амалга оширишнинг зарурий шарт ҳисобланадиган мажбурий тартибда бўлиши мумкин.

Тадбиркорлик фаолияти соҳасида ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) бўлиб, хусусий тадбиркорлик субъектлари ҳисобланади.

Профессионал фаолият соҳасидаги ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ профессионал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқига эга бўлган жисмоний
ва юридик шахслар ҳисобланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга аъзоликка (иштирокчиларга) қабул қилиш ва аъзоликни (иштирок этишни) тугатиш шартлари ва тартиби ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг устави ва (ёки) Ўзбекистон Республикасининг қонунлари орқали белгиланади.

Аъзоликка (иштирокчиларга) қабул қилишни рад этиш ёки ноқонуний равишда таркибидан чиқариш тўғрисидаги қарор устидан, Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланган тартибда шикоят қилиниши мумкин.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) ўзларининг мустақиллиги ва жисмоний ва юридик шахс мақоми ва ҳуқуқларини сақлаб қоладилар.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг таъсисчилари ва аъзолари (иштирокчилари) тенг ҳуқуқларга эга ва бир хил мажбуриятларни ўз зиммаларига оладилар.

29-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга тўланадиган бадаллар

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот мажбурий бадалларнинг қуйидаги турларини белгилашга ҳақлидир:

ўз-ўзи тартибга солувчи ташкилотга аъзо бўлишдаги (иштирок этиш) тўланадиган кириш тўловлари;

доимий равишда тўланадиган аъзолик бадаллари.

Ушбу бадаллар ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг мулки ҳисобланади, уларни йиғиш миқдори ва тартиби ташкилот уставида ёки Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланади.

Кириш бадалининг миқдори аъзолик бадали миқдоридан ошмаслиги керак.

Мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот учун кириш ва аъзолик бадалларининг йўқлиги ёки мавжудлиги, шунингдек, агар мавжуд бўлса, уларнинг максимал миқдори Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланади.

30-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот томонидан маълумотлар эркинлиги таъминлаш ва ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот томонидан унинг ноқонуний фойдаланишидан ҳимоя қилиш

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ўзининг интернет-ресурсида жойлаштириши ва (ёки) Ўзбекистон Республикаси ҳудудида тарқалган оммавий ахборот воситаларида эълон қилиш орқали қуйидаги маълумотлар очиқлигини таъминлаши шарт:

ўзининг аъзолари (иштирокчилари) таркиби тўғрисида;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) ўзлари томонидан ишлаб чиқарилган товарлар (ишлар, хизматлар) истеъмолчилари олдида жавобгарлигини таъминлаш шартлари, усуллари ва тартиби тўғрисида;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга аъзолигини (иштирокини) тугатган аъзолар (иштирокчилар) ва уларнинг аъзолигини (иштирокини) тугатиш асослари тўғрисида;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга аъзолик (иштирок этиш) шартлари тўғрисида;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоидалари ва стандартларининг мазмуни тўғрисида;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг бошқарув органлари ва ихтисослашган органларининг тузилиши ва ваколатлари, коллегиал бошқарув органининг миқдорий ва шахсий таркиби, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро етувчи органи, ягона функцияларини бажарувчи шахс тўғрисида;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилиши ва ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг коллегиал бошқарув органи томонидан қабул қилинган қарорлар тўғрисида;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларини (иштирокчиларини) Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот қоидалари ва стандартларини бузганлик учун жавобгарликка тортиш ҳолатлари тўғрисида (агар бундай маълумотлар мавжуд бўлса);

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот томонидан судларга берилган ҳар қандай даъво ва

баёнотлар тўғрисида;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот томонидан ўтказиладиган текширишлар натижалари бўйича ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) фаолияти;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг йиллик молиявий ҳисоботи ва Ўзбекистон Республикаси қонунларида бундай аудитни ўтказиш мажбурияти белгилаб қўйилган ҳолларда унинг текшируви натижалари тўғрисида;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот истеъмолчилари олдида ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари)нинг мулкий жавобгарлигини таъминлашнинг бир усули сифатида компенсация фондидан фойдаланган тақдирда, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг компенсация фондининг ҳажми тўғрисида (ўзлари ва бошқа шахслар томонидан ишлаб чиқарилган ишлар, хизматлар), шунингдек ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) томонидан истеъмолчилар олдида мулкий жавобгарлигини таъминлаш мақсадида ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот томонидан компенсация фондидан тўловлар фактлари тўғрисидаги маълумотлар ва бошқа шахслар томонидан ишлаб чиқарилган товарлар (ишлар, хизматлар) ва бундай тўловлар учун асослар, агар бундай тўловлар амалга оширилган бўлса;

Ўзбекистон Республикаси қонунларида ва (ёки) ўз-ўзини бошқариш ташкилотининг ҳужжатларида назарда тутилган бошқа маълумотлар.

Ўзини тартибга солувчи ташкилот ўз аъзолари (иштирокчилари) олдида ўз ходимларининг расмий мавқеи туфайли маълум бўлган маълумотлардан нотўғри фойдаланиш билан боғлиқ хатти-ҳаракатлари учун жавобгардир.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот Ўзбекистон Республикаси қонунларига мувофиқ маълумотни ошкор қилиш бўйича мажбуриятларни бажармаганлиги ва (ёки) лозим даражада бажармаганлиги учун жавобгардир.

31-модда. Ўз-ўзини тартибга солишда манфаатлар тўқнашуви

Ўз-ўзини тартибга солишда манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш учун ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари), бошқарув органлари таркибига кирувчи шахслар, унинг ходимлари ўз-ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг манфаатларига риоя қилишлари шарт.

Тартибга солувчи ташкилот, биринчи навбатда, ўз фаолиятининг мақсадлари билан боғлиқ бўлиб, ўз профессионал вазифаларини бажариш билан боғлиқ имкониятлардан фойдаланмаслиги ёки бундай имкониятлардан ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг уставида кўрсатилган мақсадларга зид мақсадларда фойдаланишга йўл қўймаслиги керак.

Ўз-ўзини бошқаришда манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш ёки уларни бартараф этиш чоралари ташкилотнинг уставида, қоидалари ва стандартларида белгиланади.

32-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ўзининг аъзолари (иштирокчилари) фаолияти устидан назорат қилиши

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ўз аъзоларининг (иштирокчиларининг) профессионал ёки ишбилармонлик фаолияти устидан ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоидалари ва стандартлари талабларига мувофиқлиги, ўз-ўзини бошқариш органига аъзолик (иштирок этиш) шартлари бўйича назоратни текширувлар орқали амалга оширади.

Мажбурий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот

аъзоларини (иштирокчиларини) текширишни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби Вазирлар Маҳкамаси ҳамда Адлия вазирлиги билан келишилган ҳолда ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоидалари билан белгиланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоидалари ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот томонидан унинг аъзолари (иштирокчилари) устидан келиб тушган шикоятлар тўғрисида назорат қилувчи давлат органини хабардор қилиш тартибини назарда тутади.

Текшириш учун асос бўлиб ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоси (иштирокчиси) томонидан ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоидалари ва стандартлари талабларини ёки Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талабларини бузганлиги тўғрисида шикоят бўлиши мумкин.

Текширув давомида фақат шикоятда кўрсатилган фактлар текширилиши керак.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг аъзоси (иштирокчиси) ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг талабига биноан ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот томонидан белгиланган тартибда текшириш учун зарур маълумотларни тақдим этиши шарт.

Текшириш давомида олинган маълумотларни ошкор қилмаслик ва тарқатмаслик учун ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот, шунингдек унинг текширишда қатнашадиган ходимлари ва мансабдор шахслари жавобгардирлар.

Агар текшириш натижасида текширилаётган аъзонинг (иштирокчининг) қоидалари ва стандартлари, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга аъзолик (иштирок этиш) шартлари, шунингдек Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талаблари бузилган бўлса, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари), ташкилот раҳбарлари, текширувларни амалга оширувчи ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ходимлари ва аъзоларга нисбатан таъсир чораларини қўллаш тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш бўйича орган аъзолари фаолиятини тартибга солиш (ўзини-ўзи тартибга солувчи ташкилотнинг) иштирокчилари аниқланган ҳуқуқбузарликларни бартараф этиш, уларнинг олдини олиш, ҳаётига хавф, одамларнинг соғлиғига ва атроф-муҳитга, жисмоний шахсларнинг қонуний манфаатларига етказиладиган зарарларнинг олдини олиш бўйича Ўзбекистон Республикаси қонунларида назарда тутилган чораларни кўришлари ҳамда юридик шахслар, шунингдек ҳуқуқбузарликларга йўл қўйган шахсларни ушбу Қонунда ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонунларида белгиланган жавобгарликка тортилиши шарт.

Агар ушбу хатбошининг биринчи қисмида кўрсатилган чораларни кўриш давлат органларининг ваколатига кирса, текширувларни амалга оширувчи ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг раҳбарлари ва ходимларининг ҳамда чораларни қўллаш бўйича ишларни кўриб чиқиш бўйича орган аъзоларининг, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларига (иштирокчиларига) қарши таъсир чоралари кўриш учун аниқланган ҳуқуқбузарликлар тўғрисида зудлик билан тегишли давлат органларига хабар беришга мажбурдир.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ўз аъзолари (иштирокчилари) олдида Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот уставида белгиланган тартибда ўзларини тартибга солувчи ташкилот ходимларининг назоратни амалга оширишда ноқонуний ҳаракатлари учун жавобгар бўлади.

33-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларнинг (иштирокчиси) жавобгарлиги

Ўзбекистон Республикаси норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари талабларини, ўз-ўзини тартибга

солувчи ташкилотнинг уставини, қоидалари ва стандартларини бузганлиги учун унинг аъзоси (иштирокчиси) Ўзбекистон Республикаси қонунлари, қоидалари ва стандартларига мувофиқ жавобгар бўлади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларига (иштирокчиларига) тасир-чора тайинлаш, олиб ташлаш ва шикоят қилиш тартиби, агар Ўзбекистон Республикаси қонунларида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг устави ва қоидалари билан белгиланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоси (иштирокчиси) томонидан содир этилган ҳуқуқбузарлик учун фақат битта тасир-чора қўлланилиши мумкин.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоидалари ва стандартлари талабларини бузганлик тўғрисидаги ишларни юритиш ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органи ваколатига киради.

Ўзбекистон Республикаси қонунларида тартибга солувчи давлат органларининг ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга иш қўзғатиши тўғрисидаги аризани тақдим этиш ҳуқуқи назарда тутилган ҳолларда, уларни кўриб чиқиш уларнинг вакили иштирокида амалга оширилади. Суд мажлисининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли равишда хабардор қилинган вакилнинг ушбу ишда қатнашмаслиги суд ишларини бажарилишига тўсқинлик қилмайди.

Тасир-чора тайинлаш тўғрисидаги ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг ижро этувчи органининг қарори устидан Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланган тартибда ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоси (иштирокчиси) шикоят қилиши мумкин.

Агар тасир-чора тайинланган кундан бошлаб олти ой ичида аъзо (иштирокчи) янги тасир-чорага тортилмаса, у ҳолда у тасир-чорага тортилмаган ҳисобланади.

34-модда. Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотининг мол-мулкини шакллантириш манбалари

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотининг мол-мулкини шакллантириш манбалари қуйидагилардан иборат бўлиши мумкин:

кириш ва аъзолик бадаллари, агар улар уставда назарда тутилган бўлса;

муассислардан, қатнашчилардан (аъзолардан) бир маротаба ва мунтазам равишда келадиган тушумлар;

ихтиёрий мулкий бадаллар ва эҳсонлар;

тадбиркорлик фаолиятидан олинган, фақат устав мақсадлари учун ишлатиладиган даромадлар (фойда);

қонунларда таъқиқланмаган бошқа тушумлар.

Ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг бухгалтерия ҳисоби ва молиявий ҳисоботи Ўзбекистон Республикаси қонунларида назарда тутилган ҳолларда мажбурий текширувдан ўтказилади.

35-модда. Мулкий мажбуриятларни таъминлаш усуллари

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот ўзи, аъзолари(иштирокчилари) ҳамда истемолчилар олдида мулкий мажбуриятларни қуйидаги усулларда таъминлайди:

компенсация фондидан тўловлар;

фуқаролик жавобгарлигини суғурталаш;

ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоларини (иштирокчиларини) мулкий жавобгарликка тортиш;

мулкий жавобгарликни таъминлашнинг Ўзбекистон Республикаси қонунларида назарда тутилган бошқа усулларидан фойдаланиш.

Мулк жавобгарликни таъминлаш доирасида гаровга олиш қуйидаги ҳолатлардан бирида амалга оширилади:

Мулкий жавобгарликни таъминлаш доирасида гаровга олиш суд ёки ҳакамлик судининг якуний қарори асосида амалга оширилади.

Мулкий жавобгарликни таъминлаш бўйича чора-тадбирлардан фойдаланиш тартиби, агар Ўзбекистон Республикаси қонунларида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, ўз-ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзолари (иштирокчилари) умумий йиғилиши томонидан тасдиқланган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг қоидалари билан белгиланади.

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг компенсация фондининг маблағлари ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотнинг бошқа мулкидан алоҳида бўлади. Компенсация фонди маблағларини ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотга тегишли бошқа маблағлар билан аралаштиришга, шунингдек, молиявий ҳисоботда акс эттирилишига йўл қўйилмайди.

36-модда. Ўз-ўзини тартибга солишда давлат бошқаруви ва назорати

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотлар фаолияти устидан давлат бошқаруви ва назорати Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ профилактик текширув ва ўрганишлар орқали амалга оширилади.

Адлия вазирлиги ихтиёрий аъзоликка асосланган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилот аъзоси устидан давлат бошқаруви ва назоратини амалга ошираётганда, бундай аъзолика нисбатан тизимдаги рискларни баҳолаш ҳисобга олинади.

37-модда. Тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларини ўз-ўзини тартибга солиш механизимга ўтишини рағбатлантириш

Ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг стандартлари Ўзбекистон Республикасининг стандартлаштириш соҳасидаги қонунчилигига мувофиқ ишлаб чиқилади.

Адлия вазирлиги ихтиёрий аъзоликка (иштирок этишга) асосланган ва тегишли турдаги тадбиркорлик ва (ёки) профессионал фаолият субъектларининг кўпчилигини бирлаштирган ўз-ўзини тартибга солувчи ташкилотларнинг тадбиркорлик ёки профессионал фаолияти соҳасида иш олиб бораётганида қуйидаги чора-тадбирларни амалга оширадилар:

Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ мажбурий аъзолик асосида ўз-ўзини бошқаришни жорий етган ташкилотларда тартибга солиш таъсирни таҳлил қилишни амалга ошириш.

Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларини ўз-ўзини бошқаришга ўтишни рағбатлантириш бўйича бошқа чоралар ҳам белгиланиши мумкин.

5-боб. Якунловчи қоидалар

38-модда. Халқаро ҳамкорлик

Адлия вазирлиги қонунчиликка ва Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига мувофиқ ўз ваколатлари жумласига киритилган масалалар юзасидан халқаро ташкилотлар билан ўз-ўзини тартибга солиш фаолияти соҳасидаги ҳамкорликни қўллаб-қувватлайди ҳамда ахборот алмашишни амалга оширади.

39-модда. Низоларни ҳал этиш

Ўз-ўзини тартибга солиш фаолиятини амалга оширишда юзага келадиган низолар қонунчиликда белгиланган тартибда ҳал этилади.

40-модда. Тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларини ўз-ўзини тартибга солиш фаолияти тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун жавобгарлик

Тадбиркорлик ва профессионал фаолият субъектларини ўз-ўзини тартибга солиш фаолияти тўғрисидаги қонунчиликни бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

41-модда. Ушбу Қонуннинг ижросини, етказилишини, моҳияти ва аҳамияти тушунтирилишини таъминлаш

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ва бошқа манфаатдор ташкилотлар ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

42-модда. Қонун ҳужжатларини ушбу Қонунга мувофиқлаштириш

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин;

давлат бошқаруви органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

43-модда. Ушбу Қонуннинг кучга кириши

Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ўтгач кучга киради.

Ўзбекистон Республикасининг

Президенти Ш. Мирзиёев